

## 12.4 Testing av hypoteser med kontraster

La oss tenkje oss følgjende tabell

	$\mu_1$	$\mu_2$	$\mu_3$	$\mu_4$
1	-1	0	0	
0	0	1	-1	
1	1	-1	-1	

Denne beskriver 3 kontraster

$$1 \quad \mu_1 - \mu_2 = 0$$

$$2 \quad \mu_3 - \mu_4 = 0$$

$$3 \quad \mu_1 + \mu_2 - \mu_3 - \mu_4 = 0$$

Definisjon 12.4.1

La  $\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_k$  vere samme forventningsverdiene til k  
måla av ein faktor. Ein lineær kombinasjon,  $C = \sum_{j=1}^k c_j \mu_j$

av  $\mu_1, \dots, \mu_k$  skal å vere ein kontrast dersom

$$\sum_{j=1}^k c_j = 0.$$

Før 1 er  $c_1 = 1, c_2 = -1, c_3 = 0, c_4 = 0$

Før 2 er  $c_1 = 0, c_2 = 0, c_3 = 1, c_4 = -1$

Før 3 er  $c_1 = 1, c_2 = 1, c_3 = -1, c_4 = -1$

Med  $k = 5$  kan ein skrive kontrastene

$$C = \frac{1}{2}(\mu_1 + \mu_2) - \frac{1}{3}(\mu_3 + \mu_4 + \mu_5)$$

Kontrastar blir brukast for å undersøke planlagte sammenlikninger.

1. Velg kontrastane for du ser på resultatet
2. Utfor ikkej testar på kontrastane ~~for~~ derom nullhypotesa  $\mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_k$  vil forkastes
3. Bruk ortogonale kontrastar (kan være uavhengig).

La  $c = \sum_{j=1}^k c_j \mu_j$ ,  $\hat{c} = \sum_{j=1}^k c_j \bar{Y}_{.j}$

$$E[\hat{c}] = c, \quad \text{Var}[\hat{c}] = \sum_{j=1}^k c_j^2 \cdot \frac{\sigma^2}{m_j} = \sigma^2 \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{m_j}$$

$$\frac{\hat{c} - c}{\sqrt{\text{Var}(\hat{c})}} \sim N(0,1) \Rightarrow \frac{(\hat{c} - c)^2}{\text{Var}(\hat{c})} \sim \chi^2(1)$$

$\sigma^2$  oftest ukjent og en estimator for  $\text{Var}[\hat{c}] = \text{MSE} \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{m_j}$

$$SSE = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{m_j} (Y_{ij} - \bar{Y}_{.j})^2 \text{ er summen av alle } \bar{Y}_{.j}$$

Theorem 12.4.2.

$$\text{Vi får } \frac{\frac{\hat{c}^2}{\sigma^2 \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{m_j}}}{\frac{SSE}{\sigma^2 (m-k)}} = \frac{\frac{\hat{c}^2}{\sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{m_j}}}{\frac{SSE}{m-k}} = F \sim F_{1, m-k} \text{ dersom}$$

$H_0: c = 0$  vil oppfylles og vi forkaster  $H_0$  dersom  $F \geq F_{1-\alpha, 1, m-k}$ .

### Definisjon 12.4.2

La  $C = \sum_{j=1}^k c_j \mu_j$ . Kvadratsummen assosiert med  $C$  er

$$\text{gitt ved } SS_C = \frac{\hat{C}^2}{\sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{m_j}} \quad \text{der} \quad \hat{C}^2 = \sum_{j=1}^k c_j \bar{y}_j$$

La  $C_1 = \sum_{j=1}^k c_{1j} \mu_j$  og  $C_2 = \sum_{j=1}^k c_{2j} \mu_j$  vere 2 kontraster

$C_1$  og  $C_2$  skal i vere ortogonale klasser

$$\sum_{j=1}^k \frac{c_{1j} c_{2j}}{m_j} = 0$$

### Ett exempel

Anova med  $k = 3$ ,  $m = k \cdot n$  som betyr at det er lika många observationar i varje grupper.

$$\text{da } C_1 = \mu_1 - \mu_2 + 0 \cancel{\mu_3}$$

$$C_2 = \mu_1 + \mu_2 - 2 \mu_3$$

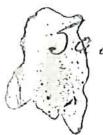
$$\sum_{j=1}^3 c_{1j} c_{2j} = 0 \quad \text{slik at } C_1 \text{ og } C_2 \text{ er ortogonale.}$$

$$SS_{C_1} = n \frac{(\bar{Y}_{.1} - \bar{Y}_{.2})^2}{2} \quad SS_{C_2} = n \frac{(\bar{Y}_{.1} + \bar{Y}_{.2} - 2 \bar{Y}_{.3})^2}{6}$$

$$SS_{C_1} + SS_{C_2} = n \left[ \frac{3(\bar{Y}_{.1} - \bar{Y}_{.2})^2}{6} + \frac{(\bar{Y}_{.1} + \bar{Y}_{.2} - 2 \bar{Y}_{.3})^2}{6} \right]$$

$$\frac{SS_{C_1} + SS_{C_2}}{\sigma^2} \sim \chi^2(2) \quad \text{under } H_0: C_1 = C_2 = 0$$

$$\begin{aligned}
 SSTR = & \sum_{j=1}^3 n (\bar{y}_{ij} - \bar{y}_{..})^2 = n \left[ \left( \bar{y}_{..} - \frac{\bar{y}_{..1} + \bar{y}_{..2} + \bar{y}_{..3}}{3} \right)^2 \right. \\
 & + \left. \left( \bar{y}_{..2} - \frac{\bar{y}_{..1} + \bar{y}_{..2} + \bar{y}_{..3}}{3} \right)^2 + \left( \bar{y}_{..3} - \frac{\bar{y}_{..1} + \bar{y}_{..2} + \bar{y}_{..3}}{3} \right)^2 \right] \\
 = & n \left[ \left( \frac{\partial \bar{y}_{..1} - (\bar{y}_{..2} + \bar{y}_{..3})}{3} \right)^2 + \left( \frac{\partial \bar{y}_{..2} - (\bar{y}_{..1} + \bar{y}_{..3})}{3} \right)^2 + \left( \frac{\partial \bar{y}_{..3} - (\bar{y}_{..1} + \bar{y}_{..2})}{3} \right)^2 \right]
 \end{aligned}$$

 mandibular  $SSc_1 + SSc_2$  med  $SSTR$

$$\begin{array}{c|cc}
 & SSc_1 + SSc_2 & SSTR \\
 \hline
 \bar{y}_{..1} & \frac{2n}{3} \bar{y}_{..1}^2 & \frac{2n}{3} \bar{y}_{..1}^2 \\
 \vdots & \vdots & \vdots
 \end{array}$$

$$\text{Vi far } \frac{SSTR}{\sigma^2} = SSc_1 + SSc_2 \quad \text{Urværdi til sv}$$

$$\frac{SSTR}{\sigma^2} \sim \chi^2(z) \quad \text{og} \quad \frac{SSC_1 + SSC_2}{\sigma^2} \sim \chi^2(z)$$

Teorem 12.4.1

La  $\{c_{ij}\}_{i=1}^{k-1}$  vere ei mengde med  $k-1$  ortogonale kontraster

og la  $\hat{C}_i = \sum_{j=1}^k c_{ij} \bar{y}_{ij}$ ,  $i = 1, 2, \dots, k-1$  vere estimatorene.

$$\text{Da er } SSTR = SSc_1 + \dots + SSc_{(k-1)}$$